

Umělá inteligence v trestním právu

(se zaměřením na použití při vyšetřování trestných činů)

Abstrakt

Umělá inteligence je fenomén, který postupně proniká do všech oblastí našeho života, s čímž úzce souvisí i její praktické využití v různých právních odvětvích. V mezích českého trestního práva je umělá inteligence tématem poměrně neprobádaným. Zato v zahraničí se můžeme setkat s mnoha případy jejího začlenění do trestněprávní praxe, odkud je možné čerpat zkušenosti s touto technologií pro její efektivní využití u nás.

Tato práce se věnuje vybraným trestněprávním hlediskům spojených s umělou inteligencí. Nejprve obecně definuje ústřední pojem spolu s dalšími souvisejícími pojmy a shrnuje dosavadní snahy o trestněprávní úpravu umělé inteligence. Představuje též nejaktuálnější znění nového evropského nařízení, tzv. Aktu o umělé inteligenci. Dále práce prozkoumává otázky trestní odpovědnosti umělé inteligence, představuje nové podoby trestné činnosti s využitím této technologie a zjišťuje potenciální vliv umělé inteligence na rozhodování v trestním řízení. Dílčím tématem je potom praktické použití v oblasti vymáhání práva. Podrobněji se práce zaměřuje na umělou inteligenci, kterou využívá policie při vyšetřování trestných činů jako jsou systémy predikce trestné činnosti, shromažďování a analýzy důkazů a biometrické identifikace. Práce v závěru nabízí vhled do budoucnosti, rozvíjí otázky k diskusi a navrhuje konkrétní doporučení.

Hlavním přínosem práce je odhalení zásadních problematických aspektů využití umělé inteligence v trestním právu, kvůli kterým nepřímo dochází k porušování základních práv a svobod dotčených osob. Jedná se o zvýšenou chybovost systémů biometrické identifikace, která se projevila zejména u lidí s tmavší barvou pleti; diskriminační tendence algoritmů používaných v rámci trestního řízení vůči příslušníkům etnické nebo národnostní menšiny kvůli jejich nedostatečné reprezentaci v souborech dat, které jsou určené k trénování těchto algoritmů; a netransparentnost forenzních softwarů používaných u soudu jako důkaz, jejichž zdrojový kód je nepřístupný pro účastníky, kteří potom nemohou naplno uplatňovat své právo na obhajobu a právo na spravedlivý proces. Významným faktorem na poli trestního práva se také ukázala být absence právní úpravy umělé inteligence.

Klíčová slova: umělá inteligence, trestní právo, vyšetřování